

СТАНОВИЩЕ

за дисертационния труд

на Кристияна Симеонова Симеонова

„ЛИНГВИСТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА НА СЪВРЕМЕННАТА
БЪЛГАРСКА ПОЛИТИЧЕСКА ТЕРМИНОЛОГИЯ“,

представен за присъждане на образователната и научната степен

„доктор“ по професионално направление 2.1. Филология –

Български език

от член-кор. проф. д.ф.н. Мария Ганчева Попова

Технически данни на труда: 315 стр.; 7 части, вкл. и Увод;
Заключение; Списък на източниците и Библиография.

Дисертацията на Кристияна Симеонова е посветена на тема, която представлява интерес не само за терминологите и специалистите в областта на политическите науки. Не само и за тези, които по един или друг начин се занимават с обществено-политическа дейност. Но също така – и за най-широките кръгове на обществото поради значимостта на проблемите, които се обсъждат чрез използване на обществено-политически термини. И към всичко това може да се прибави и масовото им присъствие в медиите, което ги прави още по-популярни. Казано без преувеличение – голяма част от тях се срещат в речта на всеки гражданин.

Несъмнено, оттук произтичат огромните трудности, с които авторката е трябвало да се справя едва ли не на всяка стъпка от разработката, а именно – невъзможността тази терминология да се отдели и разграничи напълно от общоупотребимата лексика.

Във връзка с това веднага бих искала да кажа, че Кристияна Симеонова е намерила наистина интересни начини да ги преодолее.

От една страна, теоретически обосновано, чрез въвеждане на понятията терминологизация, детерминологизация и

ретерминологизация. Нагледно и със задълбочени конкретни анализи на редица двойки от термин и общоупотребима единица (дума или словосъчетание) тя разкрива взаимното проникване и обогатяване на тези два пласта от книжовната лексика. Също така – чрез детайлно разслояване на общественно-политическата лексика, срв. ядро от политически термини, които се употребяват само в строгата политическа реч, и слоеве, които се отдалечават от това ядро, като най-външният слой се състои от общоупотребима лексика, използваща се в политическия дискурс, без обаче да принадлежи на терминологията в дадената област (евент. чрез терминологизация или детерминологизация), и също така, без да се отнася към явленията, означени с по-широкото понятие терминологична лексика.

От друга страна, Кристияна Симеонова е разширила изследването си (може би неоправдано с оглед на поставената тема) в посока към контекстуално-функционален анализ. По този начин тя е засегнала цялостния общественно-политически дискурс, което несъмнено представлява интерес във връзка със съвременната речева практика. Но тези въпроси, ако се обосноват върху лингвистиката на текста, са също така подходящ или по-подходящ обект за друг тип разработка. Затова бих искала да препоръчам на Кр. Симеонова в близко бъдеще да посвети самостоятелно изследване върху съвременната българска общественно-политическа реч, което да бъде изпълнено като дискурсивен анализ с когнитивни методи.

Други особености на дисертационния труд, които следва да бъдат високо оценени като приноси на авторката са напр. следните (привеждам само няколко като примери, тъй като в едно кратко становище не е възможно да се засегне, макар и повърхностно, цялото това богатство, което ни е предоставила Кр. Симеонова):

- Ярка приложна насоченост. Това е желано качество за всеки научен труд, но особено ценно за терминологичните изследвания. Тук се състои предимно в стремежа да се въздейства върху образуването и функционирането на политическата, а в по-широк план – на общественно-политическата терминология, срв. с уместните препоръки, съпътстващи цялото изложение.

- Актуалност. Тя произтича не само от вниманието на авторката към обществената нагласа при използването на тази лексика, но още повече от подхода ѝ, насочен към обсъждане на политическата реч в нейните различни прояви.

- Проекция към бъдещето на българската общественно-политическа терминология. Кр. Симеонова разглежда много внимателно не само съвременното състояние на тази толкова динамична терминологична система, но намира и тенденциите в нейното развитие. Нещо повече, с подходящите препоръки, които прави, тя очертава и пътищата за нейното усъвършенстване.

- Достоверност на получените резултати. Подборът на материала и изпълнението на ясно поставените задачи е дал възможност на авторката за такова изследване, в което резултатите произтичат и от индуктивно намерените факти, и от тяхната интерпретация в синхрон с най-съвременните постижения на терминознанието. Така е постигната необходимата степен на достоверност спрямо езиковата реалност.

Може да се съжالياва, че много важни и интересни моменти от труда на Кр. Симеонова останаха неотбелязани. Но становището ми ще остане незавършено, ако в него поне не спомена за изключително достъпния начин на изложение, богатия, точен и ясен език и и не на последно място – занимателното представяне на фактите с много любопитни примери.

Имам и една формална препоръка, а именно – списъкът с използваните източници да бъде изготвен според изискванията за

подредба по някой от приетите принципи (вж. в Официалния правописния речник), като напр. по азбучен ред.

Авторефератът отразява точно основните моменти от съдържанието на дисертацията.

Приемам напълно заявените от дисертантката приноси.

По темата на дисертацията авторката има 19 публикации в списания и сборници.

В заключение. Дисертационният труд на Кристияна Симеонова е разработка със солидна теоретико-методологическа обосновка, изпълнена върху обемен емпиричен материал със задълбочен и многостранен анализ. Получените резултати и приноси са значими и полезни за лингвистичната, в частност терминологичната, теория и практика, също така и за усъвършенстване на обществено-политическата терминологична система, както и на политическата реч.

С пълна убеденост препоръчвам на Научното жури и на Научния съвет на ИБЕ да присъди образователната и научната степен „доктор“ на Кристияна Симеонова Симеонова.

28 юни 2016 г.

Изготвила становището:

(чл.-кор. проф. д.ф.н. Мария Попова)